

DREPTUL**LEGIslaTİUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ****APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor****C. G. DISSESCU****V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITAM,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. MAGI-THEODORAKY****SILIU RĂDULESCU**
PRIM-REDACTOR**REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA**
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3**B. P. RĂDULESCU**
REDACTOR-ADMINISTRATOR*Comemorarea lui Stelian la Inalta Curte de Casație.—Discursuri rostite de Primul Președinte și Procurorul General.**Jurisprudența Română.— Inalta Curte de Casație și Justiție, secția III.—Bursă.—Cameră arbitrală.—Recurs în Casație.**(B. Lawer cu Societatea «Grenarla Italiana»).**Curtea de Apel din București secția II.— Expropriere pentru utilitate națională.— Ofertă benevolă.— Instanța de expropriere.— Chestiuni litigioase.— Instanțe de drept comun.**(Eirosina Lambrino cu Casa Centrală de Improprietărire).**Curtea de Apel din Iași, secția I.— Succesiune.— Raport.— Dotă.— Imobil cumpărat cu bani dotali.**(Ecaterina N. Boianțiu și alții cu D. G. Mihail și alții).**Tribunalul Ilfov, secția I civ. corec.— Ordine publică.— Obligațiune.— Nulitate.— Căsătorie.— Divorț.— Convenție între soții.**(Jeana I. Solacolu cu Major Constantin Hârjen).**Tribunalul Buzău secția I.— Sechestru judiciar.— Incuviințare.— Necesitate.**(Colonel N. Cantavara cu Sevastia I. Polierat).***COMEMORAREA LUI TOMA STELIAN LA INALTA
CURTE DE CASAȚIE****Cuvântarea Primului Președinte D-l Gh. V. Buzdugan***Domnilor,*

Moartea neînduplecată a răpit țării pe unul dintre cei mai străluciți reprezentanți ai științei juridice. Profesorul erudit, avocatul de mare talent, care a ilustrat și catedra și bara, Toma Stelian, un adevărat far strălucitor al barei române, s'a stins. Pierderea sa, unanim deplănsă, lasă un mare gol în viața judiciară și va lipsi magistratura de cel mai valoros colaborator al ei, în distribuirea justiției. Momentele ce trăim sunt prea dureroase ca să putem stărui asupra imenselor resurse și însușiri alese cari se asociau atât de armonios în personalitatea eminentă, impunătoare și mândră a mult regretatului defunct. Este însă în sentimentul comun că prin cunoștințele lui profunde de jurisconsult desăvârșit, prin darul excepțional de expunere luminoasă și prin probitatea sa exemplară, Toma Stelian a îndrumat și înlesnit judecătorilor calea spre cele mai drepte și potrivite soluțiuni, aducând astfel reale și însemnate servicii Justiției țării. Dar, pe lângă activitatea sa

curată și rodnică la bară, unde și-a cheltuit cea mai mare parte a energiei sale, cum și la catedra de drept comercial, Toma Stelian a închinat și vieții publice din comorile însușirilor deosebite cu care era înzestrat. În 1907, în timpul unei mari crize sociale, ocupând cu tot prestigiul unei autorități necontestate Ministerul de Justiție, s'a consacrat exclusiv intereselor superioare ale Justiției și atât printr'o îndeplinire scrupuloasă a prerogativei sale în numiri și înaintări în magistratură, cât și prin legi bine chibzuite, a adus îmbunătățiri serioase acestei instituțiuni fundamentale în Stat. Astfel a elaborat legea organizării judecătorești în care pentru prima oară la noi, s'a introdus concursul în magistratură și sistemul prezentării listelor pentru numiri și înaintări, printr'un Consiliu superior, inovațiune fericită, menținută și prin actuala lege, și care împreună cu alte condițiuni au menirea să înlesnească întemeierea unei magistraturi integre, demne și pricepute. Tot prin această lege s'a introdus principiul nou atunci în legislația noastră și menținut și azi a judecătorului unic, în anumite materii, menit a desvolta individualitatea judecătorilor prin sporirea sentimentului de responsabilitate profesională și înlesnirea cursului justiției prin înmulțirea complectelor de judecată. A întocmit apoi legea judecătorilor de ocoale în sensul de a se organiza o judecată mai simplă, mai puțin costisitoare și mai expeditivă, pentru afacerile privind mai ales pătura mai nevoiașă a țării. În interesul clasei țărănești a alcătuit legea contra trusturilor arendașești, spre a feri această clasă de specula muncii sale. Și în fine prin modificarea introdusă în legea organică a acestei Curți, a căutat să asigure o jurisprudență uniformă și statornică, în interesul siguranței drepturilor.

O operă legislativă atât de însemnată și fecundă în consecințe, pune în lumină anevărată cunoștințele superioare, vederile largi și toate marile calități ale autorului ei, justificând în totul, ca și întreaga sa activitate strălucită la bară și la ca-

tedră, sentimentele de admirațiune sinceră și de gratitudine ce i se datoresc.

De aceea, îndeplinim cu profundă durere o scumpă datorie aducând, în numele acestei Curți și personal, un suprem omagiu memoriei marelui nostru fost colaborator.

Cuvântarea d-lui Procuror General Ion N. Stambulescu

Inaltă Curte,

În numele parchetului acestei Inalte Curți, și mă cred autorizat a adăoga, în numele tuturor parchetelor din țară, mă asociez din fundul inimei la impresionantele cuvinte rostite de Domnul Prim-Președinte, întru comemorarea marelui jurisconsult care a fost Toma Stelian.

Deplângem cu toții dispariția prea timpurie a strălucitului avocat, fost multă vreme ministru al Justiției, al cărui ideal urmărit toată viața a fost, cât mai complectă dreptate pentru toți.

Limitez însă cuvântarea mea aci, căci cred că solemnitatea aceasta, mai bine zis această pioasă, tristă chiar ceremonie pentru cei care ca mine, au cunoscut pe Toma Stelian pe băncile facultății ca student, se cade să se desfășure într'un cadru restrâns, cât mai restrâns posibil de cuvântări, spre a ne supune dorinței formal manifestată prin ultimul său act de voință, când a cerut ca nici coroane, nici discursuri, și nici un fel de pompă la înmormântarea sa.

'Mi rămâne un ultim cuvânt de zis, vă cer Domnule Prim-Președinte ca în semn de profund regret al magistraturei, în semn de doliu pentru această grea pierdere, să dispuneți suspendarea ședințelor acestei Inalte Curți.

JURISPRUDENȚA ROMANĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNEA III

Audiența de la 8 Iulie 1925

Președenția d-lui Gh. V. Buzdugan, Prim-Președinte

B. Lawer cu Societatea «Granaria Italiana»

BURSĂ.—CAMERĂ ARBITRALĂ.—RECURS CONTRA DECIZIILOR
CURȚEI DE APEL CA INSTANȚĂ DE TRIMITERE.—ADMISIBILITATE.—ART 103 AL. ULTIM DIN CONSTITUȚIE.

Cu toate că în materii de resortul legii Burselor, legiuitorul ordinar a suprimat dreptul de recurs contra deciziilor Curților de apel ca instanțe de trimitere, totuș față cu dispozițiunile art. 103 al. ultim din constituție, recursul în

Casație devine admisibil și contra unor asemenea deciziuni.

Jurnal No. 6009.—Respins după divergență incidental de inadmisibilitatea recursului făcut de B. Lawer, contra deciziei No. 2/924, a Curții de Apel București, Secția IV-a în proces, cu «Soc. Granaria Italiană».

Curtea deliberând,

Asupra incidentului de inadmisibilitate a recursului;

Având în vedere că cestiunea ridicată prin acest incident, este aceea de a ști, dacă față de dispozițiunea art. 103 al. ultim din noua Constituție, deciziunile Curților de Apel ca instanțe de trimitere, în materie de bursă, sunt sau nu susceptibile de recurs în Casație.

Având în vedere că prin citatul articol din Constituție se prevede că dreptul de recurs în casare este de ordin constituțional; că, în alți termeni, el constituie un drept intangibil al părților litigante de a ataca pentru violațiuni de forme de procedură și de texte de lege, privitoare la fondul dreptului, înaintea instanțelor de control competent, orice hotărâre judecătorească dată asupra fondului, independent de aceia ce dispune sau va dispune legiuitorul ordinar.

Considerând că, deși în materie de legea burselor legiuitorul ordinar a suprimat dreptul de recurs contra deciziunilor Curților de Apel ca instanțe de trimitere, totuși aceste dispozițiuni fiind contrarii principiului constituțional mai sus arătat nu-și poate avea nici o aplicațiune.

Considerând că este nefondată obiecțiunea prin care intimata a susținut că constituentul, atribuind un caracter constituțional dreptului de recurs, nu a făcut de cât o simplă declarațiune de principii, care, pentru a fi pusă în aplicare, trebuie reglementată printr'o lege ordinară.

Că, în adevăr, dacă Constituțiunea edictează unele principii a căror aplicațiune necesită în preabil reglementarea lor prin o lege ordinară, principiul prin care el atribuie dreptului de recurs în casare un caracter constituțional, este aplicabil prin el însuși fără intervenția vre-unei legi ordinare, deoarece el nu face decât să considere nescrise dispozițiunile de lege în ființă, prin cari se suprimă dreptul de recurs, și să interzică pe viitor legiuitorului ordinar edictarea unor asemenea dispozițiuni.

Considerând că nici dificultatea rezolvării chestiunii de a se ști cărei instanțe urmează a se trimite pricina după casare nu poate fi opusă cu succes aplicării nemijlocite a principiului înscris în art. 103 din Constituție; că, în adevăr, această dificultate este numai aparentă, deoarece cestiunea trimeterei după casare are a se rezolva neapărat pe baza prin-

epiilor generale din legea organică a Curții de Casație referitoare la materie.

Considerând că este de asemenea nefondată obiecțiunea că în materie de legea burselor legiuitorul a acordat părților dreptul de recurs în contra deciziunilor Camerilor arbitrale și deci principiul constituțional ar fi satisfăcut.

Considerând, în adevăr, că principiul constituționalizării dreptului de recurs este conceput în termeni generali și nu se poate preta la nici o distincțiune, că efectul său imediat și nediscutabil este acela de a considera ca nule și neavenite orice dispozițiuni, prin care legiuitorul ordinar ar restrânge sau ridica dreptul de recurs contra ori cărei hotărâri a instanțelor de fond.

Considerând că în speță fiind vorba de o hotărâre a unei instanțe de fond, recursul, pe temeiul considerațiunilor mai sus arătate, este admisibil în principiu și deci incidentul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, admită recursul în principiu.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. II.

Audiența de la 13 Mai 1925

Președenția D-lui I. Manu, președinte

Eufrosina Lambrino cu Casa centrală de improprietărire.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE NAȚIONALĂ.— OFERTĂ FĂCUTĂ DE DEȚINĂTORUL UNEI MOȘII ÎN FAȚA INSTANȚELOR DE EXPROPRIERE.— VALOAREA UNEI ASEMENEA OFERTE.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE NAȚIONALĂ.— INSTANȚE DE EXPROPRIERE.— INSTANȚE DE DREPT COMUN.— DREPTUL LOR SUVERAN DE A SE PRONUNȚA ASUPRA CHESTIUNILOR LITIGIOASE DE DREPT COMUN.

1) Oferta făcută de deținătorul unei moșii în fața instanțelor de expropriere de a ceda întreaga moșie, nu poate face obiectul unei exproprieri opozabile proprietarului recunoscut ca atare în mod definitiv de instanțele de drept comun.

2) Instanțele de expropriere constituite conform decretului-lege din 1918 nu pot pronunța exproprieri în afară de cadrul acestui decret-lege, iar dacă asemenea exproprieri sunt în contradicție atât cu textele de lege cât și cu tranșarea unui litigiu de drept comun cu caracter de lucru judecat de către instanțele ordinare, justiția de drept comun chemată a aplica relațiunile de drept comun definitiv constatate de ea, urmează a le constinți, în virtutea principiului de ordine publică, că nimeni nu poate fi sustras de la judecătorul său natural.

No. 178.— Admis apelul făcut de Eufrosina Lambrino în contra sentinței civile No. 329/924 a Trib. Ilfov S. II dată în proces cu Casa Centrală de improprietărire.

S'au ascultat D-nii avocați: C. Stoianovici pentru apelantă și C. Bozianu pentru intimată.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Constantin Stoianovici în calitate de procurator al Eufrosinei Lambrino prin petiția înregistrată la No. 2248 din 24 Aprilie 1924, contra sentinței civile No. 329 din 4 Aprilie 1924 a Tribunalului Ilfov Secția II c. c. prin care cere a se respinge acțiunea introdusă contra Casei Centrale de Improprietărire a sătenilor.

Având în vedere că obiectul acțiunii este: de a se obliga Casa Centrală a restitui reclamantei o întindere de 128 hectare, 50 arii din moșia Blândești, Județul Botoșani, care a fost pe nedrept declarată expropriată de instanțele de expropriere, în urma ofertei benevole a lui Gh. Lupescu, care a figurat ca singur proprietar în fața instanțelor de expropriere, deși reclamata urma a fi considerată ea ca proprietara reală a unei părți din moșie.

Având în vedere că Tribunalul prin sentința apelată a respins acțiunea ca rău îndreptată contra părâtei Casa Centrală de Improprietărire a sătenilor.

Având în vedere că Curtea prin jurnalul din 4 Februarie 1925 a constatat că acțiunea a fost bine îndreptată contra Casei Centrale de Improprietărire.

În fond,

Având în vedere concluziunile orale și scrise ale părților, precum și actele din dosar, din care rezultă următoarele: Eufrosina Lambrino cumpără la licitație publică în 1896 moșia Blândești, întrebuințând pentru complectarea prețului suma de 17,627 lei avere dotală, iar în 1911 vinde întreaga moșie lui Gh. Lupescu care la rândul lui o donează în 1917 nepotului său G. Zamfirescu.

La 1 Iulie 1915, Eufrosina Lambrino introduce acțiune în anularea vânzării pentru porțiunea corespunzătoare cu banii dotali întrebuințați la cumpărare, acțiune admisă definitiv prin decizia Curții de Apel Iași, Secția I-a, din 17 Decembrie 1919 No. 95, care declară nulă vânzarea porțiunii dotale din moșia Blândești fixată la 16.02% din întinderea totală a moșiei.

În cursul judecăței acestui proces urmează operațiunile de expropriere ale acestei moșii, conform decretului-lege No. 3697/918, în care Lupescu figurează în calitate de proprietar al moșiei, iar în urma ofertei lui, Comisiunea județeană de expropriere Botoșani prin procesul-verbal din 9 Iulie 1919 declară expropriat întreg terenul cultivabil al moșiei Blândești în întindere de 868 hectare, iar prin hotărârea No. 3 din 27 Iulie 1920 respinge apelul făcut de D-na Lambrino în urma obținerii prin decisiunea Curții de Apel din Iași a anulării vânzării porțiunii dotale și menține exproprierea totală a moșiei. Apelanta adresându-se Casei Centrale, Consiliul

avocaților acestei instituții, prin avizul No. 528 din 9 Noembrie 1921, recunoaște temeinicia cererei și conchide că este locul ca cererea să fie supusă Comitetului Agrar pentru a hotărâ asupra revizuirii hotărârii No. 3/920 a Comisiunii Centrale de expropriere Botoșani.

Comitetul Agrar, sesizat de această cerere, o respinge ca inadmisibilă prin hotărârea No. 28957 bis din 26 Noembrie 1923, pe motiv că hotărârea Comisiunii Centrale Botoșani fiind dată sub regimul decretului-lege No. 3697/918, nu este susceptibilă de a fi atacată în fața Comitetului Agrar și urmează deci a fi considerată ca definitivă.

Asupra apelului de față.

Având în vedere că Curtea se află astăzi în fața a doua hotărâri, ambele cu caracter de lucru judecat, a căror aplicațiune duce la două rezultate opuse și incompatibile, prima emanând dela justiția de drept comun, cealaltă emanând dela justiția de expropriere pentru utilitate națională.

Având în vedere, în adevăr, că, pe de o parte, decizia Curții de Apel din Iași Secția I-a No. 95/919 declară nulă vânzarea moșiei Blândești pentru cota de 16.02 %, pe care o recunoaște ca avere totală a Eufrosinei Lambrino.

Că, în virtutea efectului declarativ la data introducerii acțiunii a acestei decisiuni, Eufrosina Lambrino urmează a fi privită ca proprietara acestei cote, dela introducerea acțiunii, că există deci lucru judecat din punctul de vedere al regulilor de drept comun, că ea singură avea dreptul a face acte de dispozițiune relative la această întindere la data când Lupescu a făcut oferta sa în fața instanțelor de expropriere, că în consecință și prin aplicațiunea decisiunii Curții de Apel din Iași, Curtea urmează a privi ca nulă și de nul efect oferta făcută de Lupescu.

Având în vedere, însă, că a doua hotărâre cu caracter de lucru judecat, aceea a Comisiunii Județene Botoșani, modifică efectele decisiunii Curții din Iași și dă deplin efect ofertei lui Lupescu, făcând să decurgă din această ofertă benevolă, deși nu emană dela adevăratul proprietar, o transferare de proprietate pe care această Comisiune o denumeste expropriere.

Având în vedere ca instanțele de expropriere instituite prin art. 21 și urm. din decretul-lege No. 3697/918, au, în ce privește exproprierea pentru utilitate națională a proprietăților particulare, o competență circumscrisă la aplicațiunea scării progresive alăturată pe lângă acest decret-lege, afară numai de cazurile limitative în care același decret-lege prevede o expropriere totală,

Având în vedere că exproprierea totală pronunțată de Comisiunea Județeană Botoșani nu este întemeiată pe nici un text din decretul-lege agrar.

Că ideia de ofertă benevolă exclude pe acea de expropriere, că deci pentru întreaga întindere din moșia Blândești în a cărei expropriere pronunțată de Comisia Botoșani nu intervine ideia de expropriere, ci ideia de ofertă benevolă, și în care această ofertă a fost făcută de unul care nu avea dreptul să o facă, după cum a fost judecătorește constatat, această ofertă urmează a fi considerată de justiția de drept comun ca lipsită de puterea de a produce o transferare de proprietate.

Considerând că efectul hotărârilor instanțelor de expropriere în relațiunile de drept comun, urmează a fi țărnut în limitele domeniului pe care l'a desemnat legea acestor instanțe excepționale.

Că justiția de drept comun chemată a aplica relațiunile de drept comun definitiv constatate de ea, nu ar putea să dea precădere hotărârilor instanțelor excepționale care, în afară de cadrul competenței lor speciale, ar nesocoti hotărârile ei în această privință, decât cu violarea principiului de ordine publică că nimeni nu poate fi sustras dela judecătorul lui natural.

Având în vedere că art. 20 al. ultim. din decretul-lege de expropriere, invocat de intimata Casa Centrală, ca stabilind o decădere pentru apelantă, nu se referă de cât la cazuri de expropriere, iar nu la oferta benevolă.

Având în vedere, că intimata Casa Centrală mai invocă faptul că apelanta s'a adresat Comitetului Agrar pe cale de revizuire și că acesta i-a respins cererea pe motivul ca hotărârea Comisiunii Județene este definitivă.

Având în vedere că din deciziunea Comitetului Agrar nu se constată altceva decât că acest Comitet a respins cererea de revizuire ca inadmisibilă, întrucât hotărârile Comisiunilor Județene date sub imperiul decretului-lege de expropriere nu erau susceptibile de atac pe calea revizuirii.

Că, astfel, Comitetul Agrar s'a declarat implicit încompetite a examina cererea și prin urmare decisiunea sa nu poate avea nici un efect asupra caracterului deciziunii Comisiunii Centrale Botoșani.

Că deci este inutil a examina în speță dacă acest comitet, căruia legea îi a dat caracterul unei instanțe cu totul excepționale, prin faptul că a supus-o prezidării de către un membru al puterii executive și a înzestrat-o cu o procedură și o judecată secretă până și pentru părți, din care una, cea intimată nu este prin nimic pusă în cunoștință pentru a-și formula o apărare, este inutil a examina dacă acest Comitet poate fi socotit de către justiția de drept comun ca

instantă supremă naturală când este vorba de tranșarea unui litigiu care este din cadrul textelor legiuirii agrare și a sferei de competență a Comitetului Agrar stabilite de art. 1 din legea din 28 Octombrie 1922.

Având în vedere deci că pentru motivele mai sus expuse, apelul și acțiunea urmează a fi admise în sensul că oferta lui Gh. Lupescu în fața instanțelor de expropriere urmează a fi considerată ca nulă pentru partea dotală a moșiei Blândești, rămasă proprietatea apelantei, căreia urmează a îi se aplica o cotă deosebită de expropriere, conform întinderilor recunoscute de Casa Centrală, supuse numai verificării Cadastrului, ca organ de executare al exproprierei, sub rezerva aplicării exproprierei a II-a stabilită de legea agrară și a declarațiunii apelantei că consimte a-i se da un alt teren echivalent ca valoare.

Asupra cererii de chemare în garanție a Casei Centrale înregistrată la această Curte la No. 4522 din 31 Iulie 1924, contra lui Gh. Lupescu pentru a răspunde de orice daune la cari ar fi condamnată față de Eufrosina Lambrino.

Având în vedere că intimata Casa Centrală nu a pus concluziuni în instanță, relativ la aceste daune, că este deci locul a se respinge ca nesusținută această cerere de chemare în garanție.

Pentru aceste motive, redactate de Dl. Președinte I. Manu, admite apelul.

Semnați; I. Manu, I. Stănescu-Buzău, I. Solomon.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I.

Audiența de la 18 Iunie 1925

Președenția D-lui D. Volanschi, Prim-Președinte

Ecaterina N. Boagiu și alții cu D. G. Mihail și alții

SUCCESIUNE.— RAPORT.— DOTA.— IMOBIL CUMPĂRAT CU BANI DOTALI.— DACĂ ESTE SUPUS RAPORTULUI.— ART. 751, 773 ȘI 1247 CODUL CIVIL.

Când femeia dotată a cumpărat cu banii dotali un imobil care e devenit dotal în virtutea clauzei de întrebuințare prevăzută în actul dotal, la deschiderea succesiunii constituitorului dotei are de raportat suma de bani pe care a primit-o zestre, căci aceasta a făcut obiectul liberalității, iar nu imobilul dotal care a înlocuit-o și care împrumută caracterul dotal numai în scopul conservării dotei.

No. 101 bis.— Respins apelul făcut de Ecaterina N. Boagiu, N. Boagiu și Vasile Gh. Mihail în contra sentinței Trib. Bacău S. III No. 95/924 în proces cu D. Mihail, Ion Mihail, Sofia Țară-Lungă și Eugenia Macovei.

S'au ascultat D-nii avocați I. Luca pentru apelanți și C. M. Climescu pentru intimata Sofia Țară-Lungă.

Curtea,

Având în vedere apelul declaral de către Ecaterina Boagiu și Neculai Boagiu personal și ca soț pentru autorizare, și de Vasile Gh. Mihail în contra sentinței Tribunalului Bacău, Secția III-a Nr. 95 din 19 Aprilie 1924, prin care s'a respins acțiunea intentată de către soții Boagiu și s'a obligat pe Ecaterina Boagiu să plătească pârâtei Sofia Țară-lungă cincisute lei cheltueli de judecată.

Având în vedere că Ecaterina Boagiu cu autorizația soțului său N. I. Boagiu a intentat acțiune în contra lor: Dimitrie Gh. Mihail, Ion Gh. Mihail, Sofia Țară-lungă cu autorizația soțului său, Eugenia Macovei cu autorizația soțului său și Vasile Gh. Mihail; că acțiunea are de obiect esșirea din indiviziune și împărțirea în 6 părți egale a imobilului din strada Bacău-Piatra Nr. 147, constituit dotă Sofiei Țară-lungă de către defunctul Gheorghe Mihail, tatăl susnumiților.

Având în vedere concluziunile părților și actele aflate la dosarul cauzei.

Având în vedere că Gh. Mihail, prin actul dotal, autentificat de Tribunalul Bacău la Nr. 249 din 7 Februarie 1902 și transcris la Nr. 10/1902, la căsătoria ficei sale Sofia cu Ion Țară-lungă, constituie aceștia dotă sumă de zece mii lei, care rămâne în păstrarea constituitorului dotei cu procent de 6 % pe an; că prin contractul dotal se prevede clauza, că „numai dela trecerea de doi ani de la celebrarea căsătoriei, cu acest capital de zece mii lei și de comun acord între noi părțile contractante, se va cumpăra un imobil, care va deveni dotal”; că la 14 Noembrie 1903, Sofia Țară-lungă cumpără, potrivit clauzei din actul dotal, dela tatăl său Gh. Mihail, cu prețul de opt mii lei din suma constituită dotă, o casă situată în Bacău Str. Bacău-Piatra Nr. 147 (actul autentificat de Trib. Bacău la Nr. 1511 din 14 Noembrie 1903); că prin actul de vânzare se prevede că imobilul cumpărat cu bani dotali devine dotal.

Având în vedere că Gh. Mihail încetând din viață, copii săi împart prin bună învoială averea rămasă dela tatăl lor, că în această împărțeaală nu a figurat însă casa, care face obiectul prezentei acțiuni.

Având în vedere că chestiunea care urmează a fi discutată este cea de a ști, dacă Sofia Țară-lungă este obligată de a raporta suma de 8000 lei constituită dotă, sau imobilul cumpărat cu bani dotali.

Având în vedere că între înzestrător și soția înzestrată, dota este o donațiune; de unde rezultă consecința că este supusă raportului la succesiunea constituitorului, ca orice donațiune în general (art. 751 c. c.); că conform art. 773 c. civ. succesibilul care a primit bani face raportul luând mai puțin din numerariul succesiunii.

Că, după cum s'a arătat, contractul de căsătorie

conține clauza de întrebuintare a banilor constituiți dotă; că, prin aplicarea acestei clauze, soția a cumpărat un imobil care a devenit dotal, în conformitate cu clauza din contract și cu dispozițiunea cuprinsă în art. 1247 c. civ.; că, în acest caz imobilul dobândit cu bani dotali, are caracter de dotalitate, în baza principiului de subrogațiune reală, că acest principiu se aplică atunci când un bun supus unei afectățiuni speciale este înlocuit cu un alt bun, care în mod necesar este afectat aceleași destinațiuni; că subrogațiunea reală e în funcțiune de scopul conservării dotei în timpul căsătoriei, că rezultatul realizat de această instituțiune nu poate avea nici o influență asupra principiului cum se face raportul, astfel cum este definit de art. 751 c. civ.; că acest principiu fiind general nu permite o derogare în sensul că obiectul raportului să nu fie suma de bani constituită dotă, ci imobilul cumpărat conform clauzei de întrebuintare; că obiectul donațiunei fiind o sumă de bani, aceasta este supusă raportului, iar nu imobilul care a înlocuit-o, și care împrumută caracterul dotal numai în scopul conservării dotei (Daloz Périodique 1880.1.313).

Având în vedere că din faptele expuse rezultând că apelul declarat de către Ecaterina Boagiu, N. Boagiu și V. Gh. Mihail nefiind fondat urmează a fi respins.

Văzând cererea de cheltueli de judecată formulată de către Sofia Țară-lungă, pe care Curtea apreciind le fixează la suma de cinci sute lei.

Pentru aceste motive, redactate de Dl. Prim-Președinte, respinge apelul.

Semnați: *D. D. Volanschi, N. N. Gane.*

Opiniune,

Subsemnatul sunt de opinie a se admite apelul și prin consecință acțiunea de partaj, reportându-se la succesiune imobilul din Bacău, Str. Bacău-Peatra Nr. 147 pentru următoarele motive:

Prin actul dotal se prevede că, cu dota de 10.000 lei, se va cumpăra un imobil care va deveni dotal; deci intențiunea a fost să se constituie ca dotă un imobil, și acest imobil cumpărat cu bani dotali, în virtutea clauzei de întrebuintare prevăzută în actul dotal, este dotal pentru că el s'a constituit dotă și nu suma cu care a fost cumpărat; deci ceiace trebuie să raporteze este imobilul și nu suma cu care a fost cumpărat.

Semnat. *M. Ionescu-Chinea.*

TRIBUNALUL ILFOV S. I. civ. corec.

Audiența de la 14 Octombrie 1925

Președenția D-lui Siliu Rădulescu, președinte

Jeana I. Solacolu cu Maior Constantin Hârjeu.

ORDINE PUBLICĂ.— OBLIGAȚIUNI CONTRACTATE ÎN CONTRA DISPOZIȚIUNILOR LEGILOR DE ORDINE PUBLICĂ.— NULITATEA LOR.— ART. 948 ȘI 966 C. CIVIL.

ORDINE PUBLICĂ.— CARI DISPOZIȚIUNI DE LEGE AU ACEST CARACTER.— INSTITUȚIA CĂSĂTORIEI.— ART. 948 ȘI 966 C. CIVIL. DESPĂRȚENIE.— CONVENȚIE PRIN CARE SOȚII DEROGA DE LA PRINCIPILELE LEGII ÎN MATERIE DE DIVORT.— NULITATEA EI CA FIIND CONTRARĂ ORDINEI PUBLICE.— ART. 211 ȘI URM. C. CIVIL, ART. 948 ȘI 966 C. CIVIL.

INTEROGATORIU.— REFUZUL PĂRTEI CĂRRIA ÎI ESTE CERUT DE A RĂSPUNDE.— PREZUMȚIE DE MĂRTURISIRE.— ART. 234 PR. CIV.

1) Potrivit art 948 și 966 c. civil este lipsită de orice efect obligațiunea, când rațiunea imediat și direct determinantă care a făcut pe o parte să contracteze, este oprită de lege sau contrarie ordinei publice.

2) Prin ordine publică se înțelege orice așezare a stărei persoanelor sau a lucrurilor precum și a raporturilor dintre ele, satornicită prin lege în interesul organizării Statului și societății; astfel că dispozițiunile din lege cari guvernează instituțiunea căsătoriei, fiind întemeiate pe principiile cari organizează familia și societatea, sunt de ordine publică.

3) Orice convenție dintre soți, prin care aceștia s'ar învoi ca în schimbul unei anumite sume de bani, unul dintr'înșii să ceară desfăcerea căsătoriei sau să consimtă la aceasta, precum și orice convenție prin care, în disprețul legii care organizează anume formele despărțeniei când divorțul se cere prin consimțământ mutual, soții convin să procure unul celuilalt un motiv aparent, pe care să poată să și întemeeze o cerere de despărțenie pentru cauză determinată, este nulă ca întemeiată pe o cauză ilicită.

4) Cu toate că refuzul pârâtului de a răspunde la interogator face să se nască prezumția că acesta recunoaște pretenția reclamanțului, totuși această prezumție dispăre când din acte emănând chiar de la reclamant rezultă contrariul pretențiilor sale.

No. 1085.— Respinse ca nefondate atât acțiunea intentată de către Jana I. Solacolu cu aurizația soțului său în potriua pârâtului Maior Hârjeu, cât și cererea reconvențională a acestuia făcută contra reclamantei.

S'au ascultat D-nii avocați: V. Miculescu pentru reclamantă și Longin Eliade Rădulescu pentru pârât.

Tribunalul,

Asupra acțiunei de față intentată de Jeana I. Solacolu cu consimțământul soțului său Ioan Solacolu prin petiția înreg. la No. 13679/924 în potriua lui Maior Constantin Hârjeu și prin care cere ca

acesta să fie obligat a 'i plăti suma de 100.000 lei, pe care 'i datorează în virtutea unei obligațiuni luate printr'un act sub semnătură privată; precum și asupra cererii roconvenționale făcută cu petiția prezentată în ședința dela 1 Octombrie 1934 de către pârâțul Const. Hârjeu și prin care cere ca reclamanta din acțiunea principală Jeana Solacolu să fie obligată a-i plăti suma de 200.000 lei ce reprezintă valoarea obiectelor prevăzute în inventarul alăturat cererii roconvenționale, obiecte pe ceri pretinde că numita și le-a însușit pe nedrept.

Având în vedere actele de la dosar și susținerile orale ale părților.

În ce privește acțiunea principală.

Având în vedere că reclamanta în dovedirea acțiunii sale se servește de scrisoarea cu data de 16 Octombrie 1923 prin care pârâțul Constantin Hârjeu, odată cu declarația pe care i-o face că părăsește de bună voie domiciliul conjugal, mai declară și că se recunoaște dator către reclamantă cu suma de 100.000 lei.

Având în vedere că pârâțul recunoaște scrisoarea prezentată de reclamantă, se opune însă la plata sumei de 100.000 lei, pe motiv că această obligațiune a sa are o cauză ilicită și anume aceea de a consimți la desfacerea în mod amiabil a căsătoriei contractată între dânsul și reclamantă.

Având în vedere că pârâțul susține că aceasta rezultă atât din presumpția trasă din împrejurarea că obligațiunea de a plăti suma de 100.000 lei, este luată prin chiar scrisoarea în care declară soției sale că părăsește domiciliul conjugal, cât și din presumpția trasă din faptul că reclamanta refuză să răspundă la interogator, refuz care potrivit art. 234 pr. civ. prezumă o mărturisire completă din partea relamantei cu privire la faptul alegat de pârât.

Considerând că, în drept, potrivit art. 948 și 966 cod. civ. obligațiunea este neexistentă atunci când este întemeiată pe o cauză ilicită.

Că deci obligațiunea este lipsită de orice efect, când rațiunea imediat și direct determinantă care a făcut pe parte să contracteze este oprită de lege sau contrarie ordinii publice.

Considerând că prin ordine publică se înțelege orice așezare a stărei persoanelor sau a lucrurilor, precum și a raporturilor dintre ele, statornicită prin lege în interesul organizării statului și societății.

Considerând că dispozițiunile de lege care guvernează instituțiunea căsătoriei fiind întemeiate pe principiile cari organizează familia și societatea, sunt de ordine publică.

Că deci orice convenție dintre soți prin care s'ar învoi ca în schimbul unei anumite sume de bani, unul dintr'ânșii să ceară desfacerea căsătoriei sau să consimtă la aceasta, este nulă ca întemeiată pe o cauză ilicită.

Că tot astfel urmează a fi și atunci când în disprețul legii, care organizează anume formele despărțeniei, când divorțul se cere prin consimțământ mutual, soții au convenit ca în schimbul unei sume de bani să procure unul celuil'alt un motiv aparent pe care să poată să și întemeeze o cerere de despărțire pentru cauză determinată.

Având în vedere că acestea fiind principii de drept cari au a fi aplicate în speță, urmează a se examina în fapt dacă obligațiunea pârâțului Const. Hârjeu are această cauză ilicită.

Având în vedere că faptul că pârâțul Const. Hârjeu declară soției sale că 'i datorează suma de 100.000 lei prin aceiași scrisoare prin care 'i declară că părăsește de bună voie domiciliul conjugal; că 'i lasă mână iiberă a face toate demersurile pentru divorț; că se obligă a 'i achita această sumă de bani numai după pronunțarea sentinței de divorț, face să se nască o presumpție destul de puternică că această obligațiune nu 'și avea cauza decât într'un aranjament amiabil în scop de a se obține o hotărâre de despărțenie cu eludarea dispozițiilor legale.

Având în vedere că pe lângă această presumpție se mai adaugă și presumpția pe care legea prin dispozițiunile art. 234 pr. civ. o crează din refuzul reclamantei de a răspunde la întrebările pârâțului prin care acesta căuta ca, cu recunoașterea reclamantei, să stabilească caracterul ilicit al obligației sale.

Având în vedere că, pentru a dărâma prezumțiile de mai sus reclamanta produce în instanță niște scrisori adresate de către pârât tatălui său, însă din cuprinsul lor nu rezultă nimic puternic care să dărâme tăria prezumțiilor de mai sus.

Că deci, față de considerentele arătate, obligațiunea pârâțului Const. Hârjeu de a plăti reclamantei suma de 100.000 lei având o cauză ilicită urmează a fi considerată că inexistentă și deci acțiunea acesteia urmează a fi respinsă ca nefondată.

În ce privește cererea roconvențională.

Având în vedere că în dovedirea pretențiilor sale, pârâțul Const. Hârjău a chemat la interogator pe reclamanta Jeana Solacolu, ca să recunoască că într'adevăr aceasta și-a însușit lucrurile sale prevăzute în inventarul alăturat cererii și cari au o valoare de 200.000 lei,

Având în vedere că pârâța în cererea roconvențională Jeana Solacolu refuzând a răspunde la interogator, Const. Hârjău susține ca acest refuz să se considere ca o recunoaștere a pretențiilor sale și deci să i se admită acțiunea.

Considerând că, într'adevăr, după cum s'a arătat mai sus, potrivit art. 234 pr. civ. refuzul părții de a răspunde la interogator face să se nască presumpția că aceasta recunoaște pretenția reclamantului, această presumpție însă dispăre când din acte emanând chiar de la reclamant rezultă contrariu pretențiilor sale.

Având în vedere că în speță, din scrisorile cu data de 7 și 17 Noembrie 1923 semnate de însuși reclamantul Const. Hârjău și adresate soției sale, pârâța în cererea roconvențională Jeana Solacolu, rezultă că acesta a primit toate lucrurile în perfectă stare și că nu mai poate avea nici o pretenție în această privință.

Că față de această recunoaștere categorică a lui Const. Hârjău, pretențiunile sale din cererea roconvențională apar cu totul neîntemeiate și urmează deci a fi respinse.

În ce privește cheltuețile de judecată, ele urmează a fi compensate întru cât atât acțiunea principală a reclamantei Jeana Solacolu cât și cererea reconvențională făcută de Const. Hârjeu au a fi respinse. Pentru aceste motive respinge atât acțiunea cât și cererea reconvențională.

Semnat: S. Rădulescu.

TRIBUNALUL BUZĂU, Secția I.

Audiența de la 18 Iunie 1925

Președenția D-îni Const. I. Ionescu, judecător unic

Colonel N. Cantavara cu Sevastia T. Polierat

SECHESTRU JUDICIAR. — CÂND POATE FI ÎNCUVIINȚAT. — ART. 1632 C. CIVIL ȘI 615 PR. CIVILĂ.

Sechestrul judiciar fiind o măsură gravă care are ca consecință să lipsească pe proprietarul sau posesorul unui bun, pentru un timp nedeterminat, de exercițiul drepturilor sale, urmează că judecătorul nu trebuie să-l admită cu multă ușurință, ci numai în cazuri grave când pentru reclamant se evidențiază un pericol de așa fel în cât daunele ce s'ar produce să fie ireparabile.

No. 273/925. — Admisă opoziția făcută de Colonel N. Cantavara contra sentinței civile No. 222/925 a Trib. Buzău secția I prin care se admisesse cererea de sechestrul judiciar introdusă de Sevastia T. Polierat cu autorizarea soțului său Tache Polierat. S'au ascultat d-nii avocați Vasile Antonescu din partea oponentului și Gh. Moscu pentru reclamantă.

Tribunalul,

Asupra opoziției făcute de Colonel N. Cantavara, domiciliat în București la Hotel Palace, în contra scutintei civile No. 222/925 a Trib. Buzău, secția I-a, prin care s'a admis cererea de sechestrul judiciar introdusă de Sevastia T. Polierat cu autorizarea soțului său Tache Polierat domiciliat în București, strada Corăbiei No. 4, numindu-se sechestrul judiciar inginerul Ștefănescu, care să facă toate actele de conservare și administrație asupra averii prevăzută în acțiunea principală de partaj.

Având în vedere actele din dosar și concluziunile puse de părți în instanță;

Având în vedere că, după dispozițiunile cuprinse în art. 615 pr. civ. judecata va putea după cererea celui interesat să încuviințeze un sechestrul judiciar asupra bunului sau lucrului comun a cărui proprietate, posesie, administrație sau folosință se discută, încuviințare care este lăsată cu totul la aprecierea judecătorilor;

Considerând că sechestrul judiciar fiind o măsură gravă care are ca consecință să lipsească pe proprietarul sau posesorul unui bun pentru un timp nedeterminat — cât va dura procesul de fond — de exercițiul drepturilor sale, urmează că judecătorul

nu trebuie să-l admită cu multă ușurință, de cât în cazuri grave și anume în acele împrejurări în cari pentru reclamant se evidențiază un pericol de așa fel în cât reparațiunea daunelor ce s'ar produce să fie ireparabilă, iar asupra dreptului de proprietate cu privire la bunul în discuțiune să nu se facă nici o contestațiune.

Având în vedere că, în speță, obiectul acțiunii principale pe temeiul căreia Sevastia T. Polierat cere sechestrul judiciar este o acțiune în petițiune de ereditate și de partajare a unei vii plantate în comuna Merei, județul Buzău, aproximativ de 10 hectare, cu casă, crămă și vase ce se pretinde că au rămas de pe urma defunctului lor tată Mihail Cantavara, iar motivul pentru care se cere sechestrul judiciar este că nu se pot înțelege asupra administrației în comun, asupra acestei averi existând și pericol de întârziere;

Având în vedere că din extractul de moarte No. 1100, emis de Primăria comunei București la 20 Decembrie 1924, se constată că Mihail Cantavara a încetat din viață cu aproape 20 de ani în urmă la 24 Februarie 1906, în care timp averea în litigiu a fost posedată numai de oponent;

Având în vedere că, în ce privește existența vre unui drept de proprietate al reclamantei în această vie, colonelul N. Cantavara cu ocaziunea interogatoriului ce i s'a luat, i l-a contestat susținând nu numai că via îi aparține exclusiv, dar că pe urma tatălui lor nu a rămas nici o avere;

Considerând că din debaterile ce au avut loc înaintea Tribunalului, nu s'a putut evidenția de reclamantă utilitatea și oportunitatea sechestrului judiciar, sau mai bine zis nu s'a putut evidenția câtuși de puțin posibilitatea unui pericol în cazul când sechestrul judiciar nu va fi menținut, pericol care dacă ar produce daune acestea să fie ireparabile.

Că, în lipsa unor astfel de dovezi sau considerațiuni temeinice din care să se întrevadă necesitatea sechestrului judiciar, față cu contestarea dreptului de proprietate asupra averii în litigiu pe care colonelul Cantavara a posedat o numai el de aproape 20 de ani, de când a murit tatăl lor, Tribunalul găsește în aprecierea sa că înființarea unui sechestrul în cazul de față nu este necesar;

Că, prin urmare, opoziția făcută de colonelul N. Cantavara fiind întemeiată, urmează să fie admisă și reformându-se sentința civilă No. 222/925 a Trib. Buzău secția I-a, sechestrul judiciar încuviințat prin această sentință câtă să fie ridicat.

Pentru aceste motive, reoactate de d-l judecător de ședință Const. Ionescu, admite opoziția...

Semnat, Const. Ionescu